

Asia: VN/24308/2024

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi uuden rakennuksen hiilijalanjäljen raja-arvoista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Nordec OYn lausunto ehdotetuista rakennusten hiilijalanjäljen raja-arvoista

Nordec pitää hyvänä, että asetetaan hiilijalanjäljen raja-arvot rakennuksille, joiden tavoitteena on vähentää rakennusten ympäristövaikutuksia. Nordecin mielestä asetetut raja-arvot ovat kuitenkin liian maltillisia saavuttaakseen merkittävää muutosta.

Rakennusten ja rakennustuoteteollisuuden merkitys ilmastonmuutoksessa

Rakennukset ovat merkittävä tekijä hiilidioksidipäästöjen aiheuttajana, ja niiden osuus globaalista energiankulutuksesta ja kasvihuonekaasupäästöistä on huomattava. Rakennussektorin ja erityisesti rakennustuoteteollisuuden rooli ilmastonmuutoksen torjunnassa ei siis ole vähäpätöinen, ja sen potentiaali ja jopa vastuu päästöjen vähentämisessä on suuri. Nordecin oma tavoite on vähentää omia Scope 1 ja 2 päästöjä 50 % ja Scope 3 päästöjä 42 % vuoteen 2030, 2021 vuoden tasosta.

Ehdotettujen raja-arvojen arviointi

Vaikka ehdotetut raja-arvot ovat askel oikeaan suuntaan, ne eivät Nordecin mielestä ole riittäviä. Raja-arvojen maltillisuus johtaa siihen, että rakennusten hiilijalanjälkeä ei saada pienennettyä riittävästi, eikä vaadittuja ilmastotavoitteita saavuteta ajoissa. Ehdotetut raja-arvot saavutetaan liian helposti, pelkästään käyttämällä tuotteita joilla on EPD (ympäristötuoteseloste), sen sijaan että lasketaan CO₂datan päästöarvoilla. Näin todellinen vaikutus jää olemattomaksi.

Nordec pitää hyvänä, että raja-arvot kiristetään askeleittain, mutta nämä pitäisi ulottua kauemmas tulevaisuuteen kuin vuoteen 2028. Vähähiilisempien tuotteiden ja ratkaisujen tuotekehitys voi

kuitenkin kestää vuosia, ja selkeät pitkän ajan tavoitteet antavat selkeän motivaation jatkaa tätä kehitystä.

Lisäksi on tarpeen asettaa taloudellisia sanktioita, jos raja-arvoja ei saavuteta. Tämä kannustaisi rakennusalan toimijoita noudattamaan tiukempia vaatimuksia ja edistäisi innovaatioita vähähiilisten ratkaisujen kehittämisessä. On myös liian myöhäistä laskea rakennusten hiilijalanjälki vasta projektin lopussa; sen sijaan hiilijalanjäljen laskeminen tulisi integroida projektin suunnitteluun ja toteutukseen alusta alkaen, ml. rakennuslupavaiheeseen.

Tarve kunnianhimoisemmille tavoitteille

Kunnianhimoisempien raja-arvojen asettaminen on välttämätöntä, jotta rakennussektorilla syntyisi aidosti merkittävä positiivinen vaikutus ilmastonmuutoksen hillitsemiseen. Tiukemmat raja-arvot kannustaisivat rakennusalan toimijoita innovoimaan ja kehittämään vähähiilisempiä ratkaisuja, mikä hyödyttäisi pitkällä aikavälillä sekä ympäristöä että taloutta, ylläpitäen Suomen rakennustuoteteollisuuden kilpailukykyä. Rakennustuoteteollisuus toimii kuitenkin kansainvälisesti, ja Suomen teollisuuden kilpailukyky heikkenee, jos muiden lähellä olevien maiden raja-arvot ovat kunnianhimoisemmat, jolloin niissä toimivat yritykset panostavat enemmän vähähiilisiin tuotteisiin ja toimivat edelläkävijöinä.

Vähintään pitäisi ottaa käyttöön vuoden 2028 ehdotetut raja-arvot heti vuonna 2026, ja tehdä taas kahden yksikön kiristys vuonna 2028. Raja-arvoja tulisi lisäksi esittää vähintään vuodelle 2030. Lisäksi voisi selkeästi linjata, että raja-arvot tarkistetaan ja tiukennetaan aina kahden vuoden välein jatkossakin.

On olemassa esimerkkejä projekteista, joissa on onnistuttu merkittävästi vähentämään rakennusten hiilijalanjälkeä, vapaaehtoisten tavoitteiden ansiosta, käyttämällä vähähiilisempiä tuotteita. Näiden esimerkkien valossa voidaan todeta, että kunnianhimoisemmat tavoitteet ovat toteutettavissa ja niiden saavuttaminen on hyvinkin mahdollista, ja vielä jopa hyvin maltillisilla lisäkustannuksilla, ilman että rakennusten laadusta tai teknisestä suorituskyvystä tingitään.

Johtopäätökset

Ehdotettujen rakennusten hiilijalanjäljen raja-arvojen maltillisuus ei ole riittävä vastaamaan ilmastonmuutoksen tuomiin haasteisiin. Kunnianhimoisempien tavoitteiden asettaminen ja toteuttaminen ovat välttämättömiä, jotta rakennussektori voi aidosti vaikuttaa ilmastonmuutoksen hillitsemiseen, varmistaa kestävämmän tulevaisuuden kaikille ja ylläpitää Suomen rakennustuoteteollisuuden kilpailukykyä kansainvälisellä markkinalla.

Pada Dan
Nordec Oy